

Samgongan er samd um, at okkurt skal gerast:

Fiskavirking verður steðgað politiskt

ÁKI BERTHOLDSEN

– Samgongan kannar í løtuni, hvussu ætlanin við Føroya Fiskavirking kann verða steðgað politiskt.

Helena Dam á Neystabø, formaður sjálvstýrisflokksins, sigur, at jólni hava

forðað fyri tí stóra virkseminum, men í komandi viku, verður fundur fyri at vita, hvussu farast skal fram.

Hon sigur, at eitt sindur av telefonpráti hevur verið á jólum, men enn er einki avgjørt.

– Samgongna er samd

um, at Fiskavirking skal steðgast, og í løtuni kanna vit eftir, hvussu tað kann gerast politiskt, sigur hon.

– Men á tingfundinum mánadagin hendir einki, so mikið er greitt, tí skotbráði er ov stutt, sigur hon.

Hon sigur, at ymsir móguleikar verða kannaðir.

– Ein móguleiki er at gera

eina anti monopolológ sum ásetur, hvussu stóran part í vinnuni einstøk feløg kunnu eiga.

– Ein annar móguleiki er at kanna eftir, sum Framtaksgrunnurin arbeiðir eftir

Framtaksgrunnurin tryggjar 700 fólku arbeiði

Við hesi loysn hevur grunnurin tryggjað umleið 700 starvsfólku arbeiði. Ætlanin er at økja m talið av arbeiðsplássum fyrst og fremst við at framleiða og selja meirvirkaðar vørur, eins og roynt verður at víðka virksemd, eitt nú í Vági. Sum nevnt frammanfyri metir Framtaksgrunnurin, at ein flakavinna við samskipan millum virkini hevur móguleika fyri at verða lønandi. Ein loysn sum henda tryggjar samstundis, at flakavinnan verður á føroyskum hondum.

Soljóðandi tíðindaskriv frá Framtaksgrunninum í sambandi við framhaldið av P/F Føroya Fiskavirking er sent okkum:

Framtaksgrunnurin

varð út frá felagslýsingini millum donsku stjórnina og Føroya Landsstýri frá 17. november 1994 settur á stovn sum ein vinnurekandi grunnur. Endamál grunsins er á marknaðarbrúskaparlíggum treytum at gera fløgur partvís í nýtt ella víðkað vinnuligt virksemi, partvíst í fyrirkomulag, ið hava verið ígjøgnum munandi umskipan ella skuldarmlegging.

P/F Føroya Fiskavirking

sum var komið í fíggarligar trupulleikar, heitti á sumri 1996 á grunnin um at seta nýggjan partapening í felagið. Drúgvar kanningar, gjørdar av útlenskum og føroyskum serkønnum, vísa, at tað er neyðugt við samskipan av fleiri av virkjnum runt landið, skal lønandi vinna fást burturúr.

Gongdin áðrenn Fiskavirking

Grunnurin metir, at úrslitini hjá P/F Føroya Fiskavirking uppá seg hava verið munandi betri enn hjá sundurliðuð fiskivinnuni á landi áðrenn Fiskavirking. Tey 18 flakavirkini, sum endaðu í Fiskavirking, fingu í 1988 173 mio. kr. í studningi, høvdu tey eitt samlað hall áðrenn rentur og avskrivningar uppá 115

mio. kr. Rávørunøgdin var 90 túsund tons. Í 1995 hevði P/F Føroya Fiskavirking eitt positivt úrslit áðrenn rentur og avskrivningar uppá 8 mio. kr., hóast eina rávørunøgd uppá bert 42 túsund tons.

Politisku ynskini

sum vóru borin alment fram, vístu, at frá politiskari síðu varð ynskt, at virkini vóru seld eitt og eitt til privatir, sum áttu vágafúsar kapitalar. Grunnurin avgjórði tí 5. okt. í ár at trekkja seg aftur og geva pláss fyri teimum privatu. Tá grunnurin metir, at ein sundurliðuð føroysk flakavinnu ikki hevur móguleikar at bera seg, hevði grunnurin neyvan við verandi viðtøkum sett pening í tey einstøku virkini runt landið.

Vágafúsar kapitalur

Frá privatari føroyskari síðu hevur tað teir síðstu mánaðirnar einki víst seg mógulegt at útvega nóg mikið av vágafúsar kapitali til eina sundurliðuð flakavinnu. Hetta tekur grunnurin sum eitt tekin um, at privatmenn runt landið eru samdir við grunnin um, at ein sundurliðuð loysn ikki verður mett lønandi. Ongin ivi er um, at nóg mikið av kapitali er í landinum, hann er bert ikki vágafúsar í dag til at gera fløgur í føroysku fiskivinnuna á landi.

Fyri áðru ferð

heitti P/F Føroya Fiskavirking hin 19. nov. 1996 á grunnin um at seta pening í felagið. Tá alt ov lítið av føroyskum vágafúsar

eginpeningi er til, hevur grunnurin bjóðað seg til at seta 60 mio. kr. í nýggjum partapeningi í P/F Føroya Fiskavirking, aftan á at felagið er farið ígjøgnum eina tvangsakkord. Samstundis veitir P/F Føroya Banki kredit uppá 60 mio. kr., og verandi fíggarjarkreditorar fígging uppá 35 mio. kr.

Teir, sum hava vágafúsar kapital

Grunnurin fer at seta seg í samband við teir persónar í Suðuroy, sum hava fyrireikað keyp av virkjnum á Tvøroyri. Um áhugin er nóg stórur, fáa hesir høvi til at tekna út ímóti helvtini av partapeninginum í eitt serligt partafelag. Grunnurin fer eisini at samráðast við teir persónar, sum ætlaðu at keypa virkini á Eiði og á Toftum, um nær og hvussu hesi virkir kunnu skiljast út úr P/F Føroya Fiskavirking.

Øll sleppa við

Bjóðað verður áhugaðum at keypa partabrevi í P/F Føroya Fiskavirking, tað fyrsta áðrenn 3 ár eru lóðin. Grunnurin ætlar at sleppa meirilutanum í P/F Føroya Fiskavirking, og einum móguligum nýstovnaðum felag í Suðuroy, eftir uml. 5 árum.

Áðrir móguleikar

Grunnurin hevur avtalað við fíggarjarkreditorarnar, at

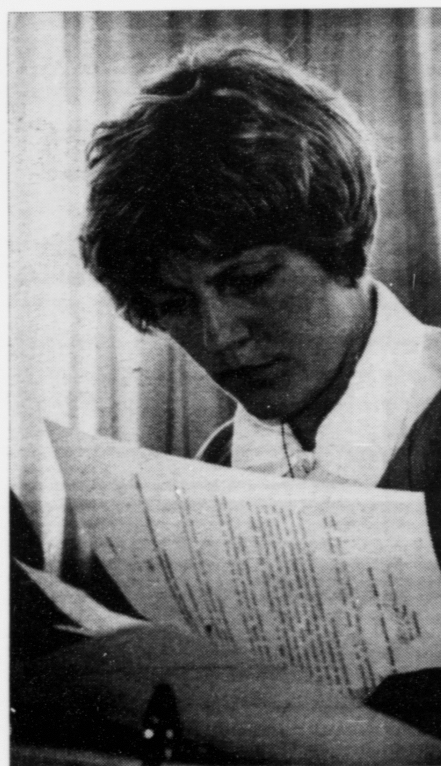
11 av teimum 19 fiskavirkjunum hjá P/F Føroya Fiskavirking verða seld út úr felagum. Hetta merkir, at teir sum ikki vilja luttaka saman við grunninum, kunnu gera fløgur í okkurt av hesum 11 virkjum.

Framtaksgrunnurin

Grunnurin kemur tey fyrstu árin at hava høvuðsávirkanina á tey 8 fiskavirkini á Eiði, í Miðvági, í Vestmanna, í Runavík, á Toftum, á Tvøroyri, í Vági og í Tórshavn. Tað er ein munandi fløgutvørur á øllum 8 virkjnum. Tí verður roknað við einum munandi roknskaparlíggum halli í 1997 og einum minni halli í 1998. Síðan verður roknað við roknskaparlíggum yvirkoti.

Samantak

Við hesi loysn hevur grunnurin tryggjað umleið 700 starvsfólku arbeiði. Ætlanin er at økja m talið av arbeiðsplássum fyrst og fremst við at framleiða og selja meirvirkaðar vørur, eins og roynt verður at víðka virksemd, eitt nú í Vági. Sum nevnt frammanfyri metir Framtaksgrunnurin, at ein flakavinna við samskipan millum virkini hevur móguleika fyri at verða lønandi. Ein loysn sum henda tryggjar samstundis, at flakavinnan verður á føroyskum hondum – stendur í skrivinum, sum er undirskrivað av Sverra Hansen, nevndarformanni.

Vit kanna móguleikarnar, sigur Helena Dam á Neystabø

reglugerðini.

– Reglugerðin sigur, at Framtaksgrunnurin skal ikki eiga meirilutan í teimum virkjum, hann setir pengar í.

Bara undantaksvis kann hann eiga meirilutan, men bara eina stutta skiftistíð og bara við víðari sølu fyri eyga.

– Nú tykist, sum um Framtaksgrunnurin hevur gjørt undantaksregluna til høvuðsreglu.

– Kanningarnar komandi dagarnar fara so at vísa, hvørjir áðrir móguleikar eru, sigur Helena Dam á Neystabø.

Løgtingið noyðist uppí leikin

– Nú noyðist løgtingið uppí leikin.

Vit finga ikki fatur á landsstýrismanninum í fiskivinnumálum, men partamaður hansara, Óli Breckmann, formaður fólkaflokksins á tingi, heldur, at skal nøkur meining verða í fólkaraðinum, noyðist løgtingið uppí leikin í málinum um Føroya Fiskavirking.

– Skal fólkaraðið ikki bara vera eitt eiti, noyðast vit uppí sum ein reaktión uppá tann markleysa frekleika, sum vistur verður í móti okkum. Og hesin frekleiki skal steðgast, so einfalt er málið.

Men akkurát, hvussu málið verður tikið upp, veit hann ikki at siga.

Og á tingfundi mánadagin ger samgongan einki.

– Vit mugu seta okkum saman at tosa um málið og tað verður ov knapt til mánadagin, sigur Óli Breckmann.

Hann veit heldur ikki, hvørjir móguleikar eru.

Løgtingið stendur veikt í málinum tí tað hevur so fáar heimildir.

Hann nevnr móguleikan, at landskassin keypir virkini.

– Men veðhavarar

kunnu bara siga nei. Og skuldi landskassin keypt tey, skuldi tað bara verið við tí endamálið at selt tey aftur beinanvegin, sigur Óli Breckmann.